

Lakarp

en gammal by i Holaveden

Lakarp är en ensamgård. Endast en gård finns här. I gamla tider fanns flera familjer här som delade på gårdsbruket. Idag finns bara en ägare av gården.

Allmänt om Lakarp

Lakarp omfattar $\frac{1}{2}$ mantal och har en areal på 50 hektar. Byn tillhör därmed de mindre byarna i Stavabygden och kan jämföras med Öjan och Stora Smedstorp. Mantal var i gamla tider ett mått på skattekraften på jordegendom i Sverige. Ett helt mantal avsåg ett hemman av sådan storlek att det kunde ge uppehälle åt en familj samt därutöver betala viss skatt.

Från början var det endast en gård i varje by. Undan för undan blev gårdarna delade i flera gårdar, det blev mindre och mindre brukningsenheter, jorden uppdelades på fler och fler människor, allt eftersom försörjningsbördan ökade. Detta gäller dock inte Lakarp, som förblev ensamgård. Under 1700-talet var det dock två bönder som delade på bruket av denna gård.

Lakarp gränsar i norr till Holkaberg, i öster till Kopparp, i söder till Norra Kärr i Jönköpings län och i väster till byarna Porsarp och Narbäck.

I Älvsborgs lösen skrevs bynamnet Lakatorp men därefter har jag endast sett den nuvarande namnformen, Lakarp, i längderna. Jag har ingen klar uppfattning om namnets ursprungliga betydelse och bakgrund.

Vi kan utgå från att byn är medeltida även om den kanske inte är bland de äldsta byarna i bygden. År 1620 hade Anders i Lakarp 1 häst, 1 ox, 3 kor, 1 kviga, 7 getter, 6 får och 1 svin. Han hade åker till 2 tunnors utsäde, alltså ungefär 2 tunnland öppen, odlad åker.

Från 1639 har vi vår äldsta karta över Lakarp, en enkel karta över Lakarps gården med åkrar och ängar. Utmarkerna eller skogen är inte med på denna karta. Åkrarna är belägna i närheten av hustomten. Av korta anteckningar till kartan framgår att utsädet till åkrarna i Norrgärdet uppgick till $2\frac{1}{4}$ tunna och i Södergärdet till $3\frac{1}{2}$ tunna. Äng fanns i gårderna till 12 lass hö. Vidare uppgavs att det fanns ingen skog eller utmark till Lakarp.

Inga skiften

Lakarp har aldrig skiftats. Här har inte förekommit storskifte eller laga skifte. Lakarp har förblivit en ensamgård, även om här genom århundradenas lopp bott flera än en familj samtidigt. Ibland har kanske tre familjer haft något slag av sambruk här. En annan by i bygden som heller aldrig skiftats är Staffanstorp.

Trots att något skifte inte skett i Lakarp har ändå en kartläggning gjorts, utöver 1639 års enkla karta. Den gjordes 1694, samtidigt som också Narbäck erhöll sin vackra karta. Holkaberg kom också med i denna omgång. Anledningen till kartläggningen var en tvist mellan byarna rörande en ut

mark. På kartan för Lakarp ser vi åkrar och husplan och ägo­gränser men vi ser ingen väg.

På 1600-talet gick man till fots eller satt på hästryggen om man var så väl­situerad. Därför behövdes inga vägar. Den enda riktiga väg som fanns här då var landsvägen, kungsvägen mellan Jönköping och Linköping. Mel­lan byarna i bygden blev det vägar först på 1700-talet, dvs. sommarvägar för vagn. 1700-talet har också kallats för *vagnarnas århundrade*. Men ännu långt fram i tiden färdades man på hästryggen eller till fots. Under höst och vår var vägarna till stor del obrukbara. Ännu långt fram, 1830- och 1840-talen återfinns ridsadlar, även damsadlar i bouppteckningarna.

Lakarp skatteköptes troligen i början av 1700-talet av Jöns Månsson.

Torp och torpare

Det finns en svag muntlig tradition om torp och torpare. Av kyrkoböckerna framgår att det funnits människor boende på ägorna även i Lakarp. Enligt uppgift från Våge Eriksson och Bo Eriksson kan ett torp ha legat på *maden*, nära gränsen mot Kopparp.

Kartan från 1694 uppvisar inga torp, inte heller häradskartan. Kyrko­böckerna kan däremot visa på att det vid mitten av 1800-talet bott männi­skor på Lakarps ägor. Senare bodde Otto Forsander med familj också i La­karp, troligen på ägorna.

Johannes Jönsson, född 1801, och Sara Lena Svendsdotter, född 1811, kom till Lakarp 1844. Johannes omnämnes då som torpare på Lakarps ägor och senare som inhyses i egen stuga. Johannes var son till torparen Jonas Hansson och Maja Hansdotter på Börstabols ägor. Johannes dog 1867. Sara Lena dog 1900 i Lakarp. Hon uppgavs då vara fattighjon. Hon var dotter till torparen Sven Larsson vid Sväms bro och hans hustru Maja Stina Andersdotter.

Deras son, Karl August Johansson, född 1852, och hustrun Vilhelmina Brandt, född 1851, bodde i Lakarp åren 1880-88. De arrenderade sedan sol­dattorpet i Sunneryd. Karl August gick under smeknamnet *Måarn*, vilket tyder på att han i Lakarp bott på *maden* vid gränsen mot Kopparps ägor.

I domboken från 1855 fann jag så några anteckningar som styrkte våra antaganden om ett torp på Maden. Anteckningarna gäller ett torpkontrakt som skrevs den 29 december 1843 och som gällde Johannes Jönsson och Sara Lena Svendsdotter och deras torp på den så kallade Maden. Mera härom längre fram i texten.

Släktgård

Lakarp är en släktgård som gått i samma släkts ägo i många generationer, ända sedan slutet av 1600-talet. Nuvarande ägare, Bo Eriksson, kan med stor säkerhet räkna tio generationer i byn i obruten ägarföljd.

Intressanta människoöden i Lakarp

Under denna rubrik vill jag nämna Lars Håkansson och Johan Andersson. Lars Håkansson var bondson från Lakarp och skulle i likhet med övriga bond­so­ner från Lakarp kunnat ha en bra framtid. För Lars slutade livet på Adolf Fredriks fattigförsörjning i Stockholm 1849.

Johan Andersson var från Boeryd men kom till Lakarp 1850. Han representerar inget dramatiskt levnadsöde. Han var en betrodd och aktad man i bygden och stod i ledningen för väckelserörelsen. Läs mera om dessa längre fram i texten.

Övrigt om Lakarp

Lakarp, Norra Kärr och Kaxtorp finns på den geologiska världskartan. Här finns unika bergarter som döptes till Lakarpit, Kaxtorpit, Grännait mm. Redan år 1906 undersökte geologen A. Törnebom bergarterna här. Inom det stora granitområdet som sträcker sig öster om Vättern finns ett litet, avgränsat område med vad man kallade biotitgranit och röd växjögranit. Törnebohm föreläste också om fynden vid Geologiska Föreningen, där han ansåg att det rörde sig om en *plugg i ett vulkanrör, yngre än omgivande växjögranit*.

Under och efter andra världskriget undersöktes och provbröts området av Boliden AB men det blev ingen vidare brytning av. År 1974 gjorde Boliden nya undersökningar men kom fram till att någon lönsam brytning inte kunde uppnås. En vandingsled är nu iordningsställd i området och informationstavlorna finns .

Människorna i Lakarp

1600-talets uppgifter är magra och grundas till större delen på uppgifter ur mantalslängder och jordeböcker. De upptar som regel endast förnamn på husfadern. Övriga familjemedlemmar omnämns oftast inte. Jag har försökt att göra 1600-talets historia något mera spännande genom att läsa domböckerna. Men vi börjar med en tabell som får utgöra en översikt över 1600-talets människor i Lakarp.

År	Namn mm	Källa
1571	Håkan, (1 lispund koppar, tre kor, tre får och en häst)	Älvsb
1613	Anders	”
1618-1626	Anders i Lakarp var nämndeman vid tinget i Heda, se domboken	
1620	Anders, (1 häst, 1 oxe, 3 kor, 1 kviga, 7 getter, 6 får, 1 svin, 2 tunnor utsäde)	BU
1627	"Änkan i Lakarp", 3 mantalsskrivna personer	M
1632	Torkel 1 häst, 1 kviga, 2 getter, utsäde "öde"	BU
1633	Lasse och Torkel	
1637	Torkel	RU
1638	Torkel	M
1640	Torkel	M och J
1641	Torkel	M
1643	Torkel med hustru	M
1643	Torkel Månsson anklagade Nils Bråbd för stöld, se domboken	
1645	Torkel med hustru	M
1646	Torkel med hustru	M
1647	Torkel med hustru	M
1648	Torkel, hustru Ingeborg	M
1648	Torkel Månsson	RU
1651	Torkel med hustru (?)	M
1652	Torkel	JW

- 1653 Tore i Lakarp vittnar vid tinget om en stöld, se domboken
 1653 Per i Kopparp klagar till Olof i Lakarebo (?) se domboken
 1655 Torkel J Vadstena
 1655 Tore i Lakarp för misshandel av Nils i Öjan, se domboken
 1655 Tore i Lakarp vittnar vid tinget, se domboken
 1655 Brukas av Sven i Narbäck JW
 1658 Sven (i Narbäck) JW
 1659 Sven M
 1659 Elin i Lakarp omnämnd i domboken ,
 1670 En stut stulen i Lakarps gårde för Arvid i Narbäck, se domboken
 1673 Änkan i Lakarp RU
 1675 Torkel J
 1675 Inhyesmannen Lars Olofsson i Lakarp omnämnd i domboken,
 1679 Gästgivaren Arvid Svensson får åtnjuta hemmanet Lakarp, domboken.
 1681 Brukas av Arvid i Narbäck M
 1682 ”utan åbo” M
 1684 Arvid (Nils Brahe) Mil rulla
 1685 Arvid J
 1687 utan åbo M
 1688 utan åbo M
 1689 Lakarps hemman till hus och ägor är illa medfaret, se domboken
 1689 Jöns med hustru M
 1690 Jöns Månsson och Per Svensson tvistar om utmark, se domboken
 1690 Jöns med hustru M
 1691 Jöns med hustru M
 1691 Jöns Månsson bötar för olovligt ekhygge, se domboken.
 1692 Jöns i Lakarp köpt en stulen tjur av Erik Björnsson, se domboken
 1692 Jöns i Lakarp blivit frånstulen en tjur av Erik Björnsson, se domboken
 1694 Tvist mellan Jöns i Lakarp och Per i Narbäck fortsätter, se domboken
 1696 Jöns Månssons hustru var inte i kyrkan, se domboken
 1697 Jöns Månsson anklagad för skällsord mot Per i Narbäck, se domboken
 1697 Tvist om gränsmärken mellan Lakarp och Narbäck, se domboken.
 1697 Tvist om skällsord mm, se domboken
 1699 Jöns Månsson dömd för sabbatsbrott, se domboken
 1699 Jöns Månsson missfirmat Per i Narbäck i Ödeshög, se domboken
 1699 Jöns Månsson anklagade Sven Larsson för överfall, se domboken,

Förklaringar

Älvsb = Älvsborgs lösen, BU = boskaps/utsädeslängd, M = mantalslängd
 RU = roterings och utskrivningslängd, J = jordebok, Mil = militär rulla

Vår hitintills äldsta uppgift om Lakarp är från år 1571. Detta år hade Sverige köpt Älvsborgs fästning av danskarna och varje bonde i landet skulle betala sin del till detta, en tiondedel av sin egendom. Älvsborgs lösen blev en skattelängd.

Håkan i Lakatorp

I Älvsborgs lösen från 1571 möter oss Håkan i Lakatorp. Han hade att skatta för ett lispund koppar, 3 kor, 3 får och en häst. Detta är hittills den äldsta noteringen jag har om Lakarp.

Anders i Lakarp

Anders i Lakarp är nästa notering. Han fanns där 1613 och han fanns där 1620. Han hade en häst, en ox, tre kor, en kviga, 7 getter, sex får och ett svin. Han hade åker till 2 tunnors utsäde. Om något också låg i träda kanske han år 1620 hade tre – fyra tunnland öppen åkerjord. År 1627 möter oss i böckerna *änkan i Lakarp* med tre mantalsskrivna personer.

Kanske var det Anders efterlämnade hustru och barn. Anders i Lakarp var förmodligen något av en storman i bygden. Han var nämndeman enligt vad som framgår av domboken för tinget i Heda den 14 oktober 1618. Därefter är han uppräknad som nämndeman 8-10 år därefter.

Torkel Månsson

År 1632 heter bonden i Lakarp Torkel. Han hade en häst, en kviga och två getter. Vad gäller utsädet har skrivits *öde*. År 1640 är Torkel kvar, lika så 1645, med hustru och två mantalsskrivna personer. Vi får 1647 uppgift om att han heter Torkel Månsson. Vi kan då kanske gissa att han var bror till Sven Månsson i Narbäck. Torkel var kvar i Lakarp ännu 1656. Ibland skrevs namnet Tore.

Vid tinget den 8 juni 1643 hade Torkel Månsson i Lakarp beskyllt Nils Bränd för stöld av ett par spannar eller byttor. De stals om natten i Lakarp. Vid tinget berättade flera vittnen, Per i Stava och Per i Öjan om vad de sett. Per i Öjan berättade att Nils bett honom följa med till Lakarp och stjäla getter. Torkel berättade att han sett spannarna hos *Nilses* fästmö, Brita Månsdotter i Svartemålen i Adelöv. Denna Brita var inte närvarande och målet uppsköts.

Joen i Munkeryd anklagade samtidigt Nils Håkansson Bränd för det han hade belägrat hans broders änka, Karin i Smedstorp. *Så eftersom ock om henne bevisas kan, är lika ärlig och känd som mö, blev denne Nils dömd för en mökränkning till 40 daler. Nils är en lösdrivare.* Detta var ordagrant hämtat ur domboken. Språket är kort och kärnfullt.

Brita Månsdotter inställde sig inte heller till nästa ting. Hon hade stämt en man i sitt ställe, Esbjörn i Falla i Adelöv, och kyrkoherden med skriftliga vittnesmål, *fästmön haver förnummit och sett tjuvnad med Nils. Därför skall både Brita och kyrkoherden Haq. Podeliq kallas till nästa ting.*

Vid tinget 1644 konstaterade rätten att Torkel i Lakarp var pålagd att skaffa hit Nilses fästmö men att han icke gjort detta. Därför beslutade rätten att *icke fälla Nils för någon tjuvnads last, allrahelst som Nils icke tidigare varit för sådan last misstänkt, utan remitterar och giver saken under Guds allvarliga rättfärdiga dom.* Kanske vågade inte Torkel driva detta mål. Det hade sina risker i äldre tider att driva sådana mål. I våra dagar är det åklagarens sak att driva målen och se till att vittnen kommer till domstolen.

Vid tinget 1653 blev Per i Krokek och Lars i Glasfall beskyllda av Håkan i Skälaby att ha varit med honom på Vadstena marknad för fem år sedan och stulit smide. Det stulna hade sedan anträffats hos Håkan i Skälaby. Denne påstod att de lovat honom att hjälpa honom att erlægga böterna. Det ville de inte göra. De nekade till att ha varit på marknaden, som hölls vid Kyndelsmässotid. Per i Krokek hänvisade till Jon i Bodebol, som uppgav att Per inte var där den dagen det stals. Tore i Lakarp vittnade detsamma. Per i Gåsabol

och Måns i Svinåsen vittnade att inte heller Lars i Glasfall var på den marknaden.

År 1653 var det således Tore (eller Torkel) som bodde i Lakarp, men samma år är också Olof i Lakarp omnämnd. Det var Per i Kopparp som vid tinget detta år klagade över att Olof i Lakarp hade en brännvinspanna i pant av Pers moder för åtta daler. Olof hade redan fått sex daler och Per ville betala de återstående två dalerna och få tillbaka brännvinspannan. Men Olof hade tydligen slagit sönder pannan. Rätten ålade Olof att återlämna pannan, eller betala värdet.

År 1655 den 11 september klagade hustrun Karin i Öjan vid tinget att Tore i Lakarp för åtta dagar sedan slagit hennes man, Nils i Öjan. *Han låg till sängs och orkade inte någonting.* Tore svarade att han inte slog honom mera än med handen. Hustru Karin sa att Tore *hov honom av hästen, så att han därav bröt sig i halsen och att han pustar bara blodet.* Tore i Lakarp fälldes vid tinget 1656 att betala tre daler för att han gav Nils i Öjan ett blodvite. Troligen hade Nils i Öjan då repat sig. Annars hade det säkerligen kostat mer än tre daler.

Vid samma ting hade hustru Ingrid i Svinåsen klagat till Jon i Bodebol om en häst som han fått av hennes man, *tjuven Bengt i Gyllinge.* Hon visste inte varför. Jon sade att han lämnat en gryta i pant. Hustrun menade att Jon hade *förpassat* hennes man, vilken Jon nekade till. Måns i Svinåsen och Tore i Lakarp sa att hästen var god för fyra daler. Rätten ålade Jon i Bodebol att giva henne två daler.

Lakarp brukas under Narbäck

Från samma år, 1655 uppges det att Lakarp brukas av Sven i Narbäck. Därefter är Sven antecknad fram till och med 1659.

Den 19 februari 1659 vid ett ting som hölls i Gränna inom Wisingsborgs grevskap uppkom ett mål som gällde en tunna malt. Inblandade var Åke i Prästekvarn, Per i Gumby och Elin i Lakarp.

År 1661 den 3 mars föddes Jöns, en son till Per i Lakarp. Var möjligen Per en son till Sven Månsson i Narbäck?

År 1670 den 11 och 12 mars hölls ting i Gränna och då påstod Arvid i Narbäck (son till Sven Månsson i Narbäck) att Mårten Larsson i Björstorp stulit en stut från honom. Stuten hade stulits i Lakarps gårde den 6 oktober 1669. Mårten Larsson erkände stölden. Han hade slaktat stuten och när stölden uppenbarades hade han kastat huden och talgen. Mårten hade icke förut varit känd för tjuvnad. Stuten värderades till 20 daler och Mårten dömdes att böta tredubbla värdet.

År 1675 står Torkel skriven för Lakarp. Var det samma Torkel som funnits där tidigare?

Vid tinget i Gränna den 22 april 1675 hade den åldriga änkan Kerstin Pedersdotter i Narbäck inlämnat en klagoskrift, daterad den 29 april samma år. Den var ställd emot hennes son Arvid Svensson och där påstods att Arvid skulle slagits med sin bror Peder. Deras moder hade då gått emellan för att skilja dem åt. Då hade hon råkat fått en blånad i ansiktet och en på låret. Hon åberopade som vittnen inhysesmannen Lars Olofsson i Lakarp och hustrun Brita Jönsdotter i Narbäck. Mera härom kan vi läsa under Narbäck.

Vi kan här se att Lars Olofsson var en inhysesman i Lakarp. Kan han vara en son till den Olof som omnämndes i Lakarp 1653?

År 1679 vid sommaringet i Gränna den 26 och 27 maj kungjordes att hauptmannen på Wisingsborg hade förordnat att gästgivaren Arvid Svensson i Narbäck för *Kronans skjutsfärder må fritt åtnjuta hemmanet Lakarp, vilket han själv brukar. Därför skall hemmanet Lakarp icke graveras med några andra skjutsresor eller styckebesvär utan härifrån förskonas.*

Det var således Arvid Månsson i Narbäck som då brukade Lakarp. Arvid var ogift. Han gifte sig senare och flyttade till Erstorp. Han hade flera bröder och vi kan anta att åtminstone brodern Per Svensson också var med i denna verksamhet.

Så var förhållandena under hela 1680-talet. Någon klar bild av vilka som bott och brukat i Lakarp är inte lätt att få. Troligt är dock att Lakarp på något sätt hört till Narbäck, kanske redan från 1640-talet.

Hemmanet Lakarp illa medfaret 1689

Vid sommaringet i Åby 1689 hade befallningsmannen Jonas Wahlberg inlämnat en skrift rörande hemmanet Lakarp med bröderna Arvid och Per Svensson i Narbäck. *Hemmanet är till hus och ägor illa medfaret.* Lakarp har under åtskilliga år brukats under Narbäck och det är detta som troligen ligger till grund för skrivelsen.

Det blev inte något beslut. Det är möjligt att Lakarp då höll på att försvinna som egen gård. Det är troligt att befallningsmannen ur samhällets synpunkt och ur skattesynpunkter ville ha en uppräckning av Lakarp.

Nya ägare till Lakarp

Befallningsmannen Wahlbergs skrift vid tinget 1689 ledde troligen till att en ny brukare kom till Lakarp. Det var Jöns Månsson.

Jöns Månsson	(1660), bonde i Lakarp, från 1704 i Kopparp
H 1) Elin Svendsdotter	(1670), från Lommaryd, död 1700
H 2) Maria Persdotter	----, från Adelövs socken, gifta 1701
Barn: Sven	1694-05-22, bonde i Lakarp
Jöns	1695-05-27, död 1696
Maria	1697-05-20, ev. gift och utfl t Haningetorp
Elin	1699-03-18
Elin	1701-09-29,
Kerstin	1703-10-15,

Jöns Månsson var son till Måns Larsson och Anna Jönsdotter i Kopparp. Jöns var troligen född i Adelöv. Jöns var gift två gånger, första gången med Elin Svendsdotter och efter hennes död 1700 med Maria Persdotter, som förut hade varit piga i familjen. Omkring 1704 flyttade Jöns Månsson med sin familj till Kopparp.

Jöns Månsson omnämndes ofta i domböckerna. Han var stridbar, kanske rent av *processglad* och hade många tvister med grannarna men också med sina syskon. Jag skall här nedan redovisa en del av dessa tvister.

Vid tinget 1690 förekom en tvist mellan Jöns Månsson i Lakarp och Per Svensson i Narbäck rörande rätten till en utmark. Rätten beslutade om syn. Målet uppkom åter vid tinget 1691 men medförde inte då något beslut av rätten. Det var inte ovanligt vid denna tid att gränserna mellan byarna var oklara, särskilt när det gällde utmarkerna. Åkermark var man noga med och då rådde inga oklarheter. Per Svensson i Narbäck hävdade att denna utmark hörde till Narbäck. Men Jöns Månsson i Lakarp hävdade att den hörde till Lakarp.

Vid vintertinget i Åby den 6 mars 1691 dömdes Jöns Månsson i Lakarp till böter för olaga ekehygge. Ekar tillhörde kungen och fick inte huggas.

Vid vintertinget den 27 januari 1692 i Åby framförde länsmanen Harald Arvidsson från Vadstena slottsfängelse tjuven Erik Björnsson i Tuna. Han var misstänkt för stölder, både i detta härad och i Småland. Inte mindre än 27 målsägare anmälde sig och Erik Björnsson erkände i de flesta fallen. Stölderna rörde sig mest om kreatur som tagits direkt ute i markerna och sedan sålts vidare, eller i några fall slaktats. Stölderna hade ägt rum i Gränna stad och socken samt i Adelövs, Ödeshögs och Stora Åby socknar.

För Måns Larsson i Kopparp rörde det sig om en tjur och en kviga som Erik Björnsson sålt vidare till Per i Narbäck. Erik erkände bara stöld av tjuven, men Per i Narbäck hade köpt även en kviga. Från Daniel Larsson i Ruskilsby hade han stulit en svarthjälmet tjur och den sålde han sedan till Jöns i Lakarp för fem daler kopparmynt.

Det blev ett omfattande mål. Vi kan anta att det var många människor som besökte tingsförhandlingarna. Hur det gick för tjuven Erik Björnsson vet jag inte. Jag har inte sett någon dom. Det är troligt att han dömdes att mista livet. Hans namn tycks inte förekomma senare i längderna. Erik Björnsson hade sannolikt sin bakgrund i Kopparp.

Vid sommartinget den 4 juni 1694 anklagades Per Svensson i Narbäck för brott mot åtskilliga förbud som rörde den skogspark som Lakarp gör anspråk på. Jöns Månsson i Lakarp berättade att Per Svensson kört hem hö från den förbjudna skogsparken. Rätten dömde Per Svensson i Narbäck till böter för åverkan på skogsparken.

Jöns Månsson krävde också Per Svensson på ersättning för husröta vid hemmanet Lakarp, som *Per och hans broder efter sina föräldrar i många år brukat*. Per Svensson svarade att de sedan husesynen gjort åtskilliga reparationer på Lakarp. Dessutom hade Jöns Månssons fader, Måns Larsson i Kopparp, lovat att om Jöns fick överta Lakarp *skulle de aldrig tala om någon husröta*.

Måns Larsson nekade till detta. Per Svensson inlämnade en attest av Tore i Kulhult som visade att han hört Måns i Kopparp säga *sig vilja eftergiva husrötan*. Även Jöns i Börstabol, Arvid i Tällekullen och Tyres i Stora Krokek och Per i Angseryd instämde i detta.

Måns i Kopparp nekade ändå till detta, sägande att de två sistnämnda var släkt med Per Svensson. Omsider förliktes dessa parter vid tinget, så att Per Svensson godvilligt lovade utbetala till Jöns i Lakarp 20 daler silvermynt för återstående husröta.

Vid sommartinget år 1696 den 12 maj anklagade länsmannen Harald Arvidsson Jöns Månsson i Lakarp för att hans hustru första böndagen i fjol varit hemma från kyrkan. Jöns Månsson svarar att han var sjuk. Hon skulle rida till kyrkan men stoet hon red på blev svagt och föll omkull med henne. Hustrun var då också havande. Således måste de vända och rida hem igen. Jöns Månsson erbjöd sig att avlägga ed på detta. Länsmannen samtyckte härtill och därmed nedlades detta mål.

Twisten mellan Lakarp och Narbäck rörande en utmark fortsatte och blev mer och mer upphettad. Per Svensson i Narbäck anklagade vid vintertinget 1697 Jöns Månsson i Lakarp och hans fader Måns Larsson i Kopparp för äreröriga skällsord samt beskyllningar. De påstod att Per hade uppsatt en råsten på utmarken.

Detta mål blev omfattande. Åtskilliga vittnen hördes, som kunde berätta att Jöns Månsson kallat Per Svensson för tjuv och skälm. Jöns Månsson nekade till allt, liksom även hans fader Måns Larsson.

I den geometriska jordeboken från 1639 uppges att Lakarp saknar skog och utmark. Detta tycks tala för att den skogsmark som idag ligger längst i norr och tillhör Lakarp och gränisar till Holkaberg, i äldre tider hörde till Narbäck. Detta blev här ändrat och denna skogsmark kom att ligga under Lakarp.

Det fortsatte att vara spänt mellan Lakarp och Narbäck. Per Svenssons hustru, Kerstin Jonsdotter klagade vid tinget 1697 att hon med sina döttrar under hemfärd från kyrkan antastats av Jöns Månsson i Lakarp som kallade hennes äldsta dotter för *tjuvunge, hora och klåf*. Härtill kunde också Anders Profoss vittna. Jöns Månsson nekade till allt detta och friade sig med sin ed.

Under år 1698 tycks det ha varit lugnt men vid tinget 1699 hade länsmannen Harald Arvidsson anklagat Jöns Månsson i Lakarp för att han sistlidna Marie bebådelsedag med sitt folk icke varit i kyrkan. Dessutom hade Jöns samma morgon satt ihop en lövstack och följande söndag farit till kvarnen. Han hade också en söndag kört hö.

Inhyseskvinnan Elisabet hade förra sockenstämman i Ösiö sagt att Jöns i Lakarp arbetat på Marie bebådelsedag. Jöns svarade att han denna Marie bebådelsedag varit ifrån kyrkan och att han den dagen läst dagens evangelium. Rätten dömde Jöns Månsson till böter för sabbatsbrott då han varit ifrån kyrkan på Marie bebådelsedag, allt enligt Stadgan om sabbatsbrott. Eftersom Jöns ännu icke överbevisats om det övriga sabbatsarbetet uppsköts denna sak till nästa ting. Hur det då gick i målet är okänt.

Vid vintertinget 1699 den 13 februari hade rusthållaren Per Svensson i Narbäck instämt Jöns Månsson i Lakarp. Jöns hade på sockenstämman i Ösiö i höstas missfirmat honom. Per Svensson hade nämligen vittnat till Jöns Månssons nackdel rörande dennes sabbatsbrott. Rätten ansåg att Jöns Månsson uppträtt oanständigt vid sockenstämman och dömde honom till böter.

Vid vintertinget den 13 februari 1699 anklagade Jöns Månsson i Lakarp Sven Larsson i Bodebol för att denne den 1 december 1698 överfallit honom

med hugg och slag i hans egen stuga i Lakarp. Jöns och Sven hade druckit tillsammans. Då hade Sven med något tillhygge slagit Jöns ett blodsår i huvudet, ett på handen och ett på vänstra benet. Han hade också slagit sönder ett och annat i stugan. Jöns hustru och husfolk var ute och tog hand om kreaturen.

Nils i Glasfall intygade skadorna. Bakgrunden till osämjan var att Jöns Månsson förra året på Sven Larssons och hans hustrus begäran lånat dem femton kappar. De hade pantsatt en kjortel samt givit honom ett får i intresse. Sven ville ha panten igen och inga penningar betala, vartill Jöns nekade. Sven Larsson säger att Jöns Månsson slagit honom, men kan inte bevisa detta. Rätten dömde Sven Larsson först för fridsbrottet till 50 daler silvermynt och sedan för fyra blodsår på Jöns Månsson.

Vid vintertinget den 10 februari 1702 hade bonden Per Persson i Stora Krokek instämt bonden Jöns Månsson i Lakarp rörande skuldfordran, 12 daler kopparmynt. Det var en skuld som Jöns lovat betala för sin syster, hustru Elin i Stora Krokek, avseende ränta för år 1700. Jöns Månsson hävdade att han inte lovat betala detta. Men flera vittnen samt Jöns Månssons moder, hustru Elin i Kopparp, uppgav att Jöns lovat betala beloppet. Rätten ansåg skäligt att Jöns Månsson skulle betala detta.

Som vi sett var Jöns Månsson en flitig gäst inför häradsrätten. Vi kan undra om han var en *trätlysten* person eller om det var olyckliga omständigheter. Vi har ännu bara hunnit med en liten del av alla de tvister och åtal som han var inblandad i. Här nedan kommer flera.

Vid vintertinget 1704 hade kronolänsmannen Harald Arvidsson instämt bönderna Jöns Månsson i Lakarp och hans svåger Karl Andersson i Kopparp för slagsmål. Detta hade skett i december 1703 på allmänna landsvägen vid Stockeryd. De kunde inte neka till detta men ville inte tillstå att det skett på vägen. De var på hemväg från Skänningemötet. De hade slagits med stenar och med trinnor.

Torparen Erland Björnsson på Sväms ägor uppgav att hans hustru sett att slagsmålet skedde på landsvägen, och att Karl sprungit först och Jöns efter honom med en trinna i handen. Rätten dömde Karl Andersson att böta för två sparkar och två slag på Jöns i Lakarp och Jöns dömdes att böta för ett trinneslag på Karl Andersson.

Vid vintertinget 1704 hade länsmanen Harald Arvidsson instämt rusthållaränkan Anna Jönsdotter i Kopparp och hennes måg Karl Andersson i Kopparp för *olovligt söndagsarbete*. De dömdes till böter.

Vid vintertinget 1704 hade Jöns Nilsson i Kärra i Adelövs socken instämt bonden Jöns Månsson i Lakarp och hans syskon rörande skuldfordran. Det var deras broder Sven Månsson i Porsarp som hade denna skuld till Jöns Nilsson. Beloppet var 30 daler kopparmynt och hade något med soldathållet i Porsarp att göra. Jöns Nilsson hävdade att deras moder, Anna Jönsdotter i Kopparp, numera avliden, hade lovat att betala skulden. Jöns Månsson vägrade att betala broderns skuld.

I målet hördes också ett par vittnen, Maria Larsdotter från Kulltorp och Anna Tyresdotter från Krokek. Maria berättade att Jöns Nilsson varit i Kopparp och att modern Anna då lovat att betala skulden. Rättens utlåtande tycks ha gått så att Jöns Nilsson skulle få sina pengar.

Vid vintertinget 1704 hade Gustaf Jonsson i Öninge instämt sin brors sons styvfar, Sven Månsson i Porsarp med brodern Jöns Månsson i Lakarp och de övriga syskonen och arvingarna efter deras avlidna moder Anna Jönsdotter i Kopparp, som för några veckor sedan avlidit.

Gustaf Jonsson var förmyndare för sin avlidne broder Nils Jönssons omyndiga son Arvid Nilsson i Porsarp. Målet gällde arvsmedel. I anteckningarna skymtar också deras fader, Måns Larsson i Kopparp, som möjligen varit någon garant för pengarna. Hur det gick i denna arvstvist är okänt.

Vid sommartinget 1704 hade Jöns Månsson i Lakarp instämt sin svåger Karl Andersson i Kopparp och hans hustru Sigrid Månsdotter (Jöns Månssons syster) rörande en och en halv toltf sågbräder som han där i gården efter sin moder haft kvar.

Hustru Sigrid sade sig ha köpt bräderna av sin salig moder för fyra daler kopparmynt. På detta avlade de sina eder och både Carl och hans hustru blev friade.

Vid sommartinget 1704 hade Jöns Månsson också instämt sin svåger Jöns Larsson i Lilla Smedstorp och *hans hustru Brita Månsdotter som är Jönnes syster. Han påstod att de kallat honom en kiorteltjuv och en gryptjuv. Båda nekade till detta.*

Vid sommartinget 1704 hade Jöns Månsson instämt sin svåger, bonden Tyres Nilsson i Krokek för *två lösentagna silverknivar efter Jönnes salig moder Anna Jönsdotter i Kopparp.* Tyres hustru, Elin Månsdotter som också är Jönnes syster, uppgav att hon för 4-5 år sedan utlöst två silverknivar som deras salig moder, hustru Anna pantsatt. Den ena hos Lars Knutsson i Stafanstorp för 16 daler kopparmynt och den andre hos hr Hummerhielm på Nääs för 10 daler kopparmynt.

Hustrun Elin sa att hennes salig fader Måns i Kopparp fått av henne en yxa och hon däremot av fadern erhållit 20 daler kopparmynt. Här stod således uppgift mot uppgift.

År 1704 flyttade Jöns Månsson med sin familj från Lakarp till Kopparp. Men hans tvister inför tinget fortsatte.

Vid sommartinget 1704 klagade Jöns Månsson vidare över sina systrar, hustru Elin i Stora Krokek och hustrun Brita i Lilla Smedstorp. De hade sått några *fallplåtar i Kopparps åkergräde och sedan uppskurit samma sådd.* Hustru Elin svarade att Jöns Månsson för ungefär fyra år sedan sått två skäppor korn hos henne i Krokek som han sedan en nattetid därifrån bortfört. Hon sa sig endast fått i Kopparp fyra tunnor korn. Hustrun Brita tillstår sig ha i Kopparp fått fyra tunnor korn, och den säden ligger ännu hos Karl där i gården.

Rättens försökte i detta mål gå balansgång mellan de trätande.

Det var inte slut med trätor mellan Jöns Månsson och hans syskon ännu. Men Jöns Månsson flyttade detta år till Kopparp. Därför redovisas dessa trätor, slagsmål och tvister under Kopparp. Men ett mål återstår.

Vid höstetinget 1705 hade gevaldigern Jöns Svensson på ämbetets vägnar instämt ett antal häradsbor för att de inte hade färdigställt sina vägstyck-

en på allmänna landsvägen. Bland dessa var överstelöjtnantskan Margaret Lind i Ingvaldstorp, bonden Per Jonsson i Orrnäs, bonden Jon Nilsson i Frelbol, bonden Per Jonsson i Skrädeberg och bonden Jöns Månsson i Lakarp.

De dömdes till böter, Jöns Månsson till dubbla böter, möjligen på grund av att han även i fjol försummat sitt vägstycke. Att Jöns Månsson nämnes under Lakarp beror nog på att målet tog sin början då han ännu bodde kvar i Lakarp.

Ett resultat av tvisten om utmarkerna mellan Lakarp och Narbäck blev en av häradsrätten beslutad syn och en uppmätning av både Narbäck och Lakarp. Det blev således kartor över både Narbäck och Lakarp 1694.

Någon tid bodde Per Nilsson med hustru Karin i Lakarp. Per var ryttare, möjligen för Sunneryd. De bodde någon tid i Siggeryd och därefter någon tid i Lakarp. De är kända endast från födelseboken då sonen Måns föddes den 20 december 1704. Måns dog den 12 februari 1705. Vart Per Nilsson och Karin tog vägen vet jag inte.

Efter att Jöns Månsson med sin familj flyttat kom Erik Bengtsson från Svinåsen med sin hustru hit.

År 1693 började kyrkoböcker att föras i Ödeshögs församling. Det var uppgifter om födda, vigda och döda. Husförhörlängder kom senare. Kyrkoböckerna gav detaljerade uppgifter om människorna i bygden, om födslar, vigslar och dödsfall.

Erik Bengtsson	(1681), bonde,
Anna Tyresdotter	1684, d t Tyres Nilsson i Stora Krokek
son ?	1708, död s å

Erik var son till bonden Bengt Bengtsson och hans hustru Karin i Svinåsen. Erik gifte sig 1705 med Anna Tyresdotter, dotter till Tyres Nilsson och hans första hustru, Anna Persdotter i Stora Krokek. Erik och Anna kom till Lakarp kanske 1705 eller något år senare.

De flyttade till Stora Krokek 1709. Den son som anges ovan föddes 28 februari 1708 och dog två dagar senare i Holkaberg under vägen till kyrkan i Ödeshög för att döpas.

Vilka som brukade och bodde i Lakarp efter 1709 är okänt. Enligt kyrkoböckerna fanns där en dräng som hette Israel, värt att notera, eftersom detta namn återkom senare i Lakarp. Där fanns också en hustru som hette Ingrid Persdotter.

Vid hösttinget 1712 visade kronolänsmannen Hasselberg en längd över de bönder som inte lagat sina vägstycken då han höll vägsyn den 23-24 september. Bland dessa fanns Petter i Lakarp, änkan i Kopparp och Lars i Stafanstorps. Möjligen var det Per Svensson och hans hustru Ingrid Persdotter som avses.

Per Svensson	(1661), bonde i Lakarp
Kerstin	(1672),
Barn: Ingrid	1706, g 1725 m Sven Jönsson nedan
Sven	1706, g 1736 med Kerstin Jönsdotter, se nedan
Per	----
Anna	----
Karin	----, g 1734 med Nils Persson från Sjögetorp

Uppgifterna är sparsamma om Per Svensson och hans familj. En gissning skulle kunna vara att han hade sina rötter i Adelöv. Kanske var han son till Sven Svensson i Björstorp, se nedan, och som förmodligen också på något sätt var släkt till Jöns Månsson eller hans far Måns Larsson. Det är okänt när Per och Kerstin kom till Lakarp, kanske omkring 1715.

Kerstin dog 1732 och Per Svensson dog 1740. Enligt uppgift ur dombooken var det han som friköpte Lakarp från Kronan. Det tycks under åtskilliga år ha funnits två brukare av Lakarp vid denna tid, nämligen Per Svensson och Sven Jönsson.

Vid vintertinget 1713 framträdde Lars Svensson i Björstorp i Adelöv på sin gamle faders, Sven Svenssons vägnar. Motparten var drängen Sven Jönsson i Lakarp och saken gällde upphörande av förmynderskapet för Sven Jönsson. Vid förhandlingen framkom att Sven Jönssons avlidne fader var Jöns Månsson i Lakarp, senare Kopparp.

Fadern hade i ett brev, daterat i Adelöv den 11 augusti 1701 gett sina barn i första äktenskapet 100 daler samt vidare en del kläder efter deras då avlidna moder. Målet uppsköts eftersom drängen Sven Jönsson begärde redovisning från motparten.

När målet återupptogs berättade Lars Svensson att hans fader, gamle och sjuklige Sven Svensson, över 80 år gammal, varit förordnad som förmyndare tillsammans med Jöns Månsson. All egendom var kvar i boet och vårdades av Jöns Månsson samt barnens styvmoder, Marita Persdotter. Hon var också närvarande och intygade detta. Härefter beslutade rätten att Sven Svensson skulle befrias från förmynderskapsuppdraget.

Vid sommartinget 1715 förekom ett mål rörande misshandel mellan Östen Jonsson och Olof Håkansson i Porsarp. I detta mål hördes Per Svensson i Lakarp som vittne.

Sven Jönsson	1694-05-22, bonde,
Ingrid Persdotter	(1706),
Barn: Jöns	1726-03-13, gift med Margareta Persdotter
Elin	1728-11-10, död
Anna	1730-08-07, död
Måns	1735-01-15, ogift, död i Lakarp 1801
Brita	1738-03-15, g m Per Svensson, St Björkenäs, Vireda
Peter	1742
Karin	1723-, död 1742
Israel	1729 (1733)

Sven var son till Jöns Månsson och hans hustru Elin i Lakarp. Sven gifte sig 1725 med Ingrid Persdotter. Hon var förmodligen dotter till Per Svensson och hans hustru Kerstin i Lakarp. Sven och Ingrid uppges ha dött 1742, Sven 30 januari och Ingrid den 25 februari. De begrovs båda den 21 oktober 1742. Varför skedde begravningen så långt efteråt? Dottern Karin begrovs 8 augusti 1842.

Orsaken till dödsfallen nämns inte. Någon födelseuppgift avseende sonen Israel har inte kunnat påträffas. Uppgiften att han är son till Sven Jönsson och Ingrid Persdotter är dock säkrad genom bouppteckningen från 1743. Denna omständighet att båda makarna och ett barn dog samma år samt att begravningen av Sven och Ingrid skedde så långt efter dödsfallen är märklig. Uppgifterna rörande barnen Karin och Israel är något osäkra.

Bouppteckningen 1742 efter Sven och Ingrid i Lakarp visade att de lämnade efter sig fem barn, sönerna Jöns, Israel, Måns och Peter samt dottern Brita. Yngsta sonen Peter var endast 4½ månader vid föräldrarnas död. Den 19-åriga dottern Karin dog före bouppteckningen. Tillgångarna i boet uppgick till 247 riksdaler.

Bland skulderna upptogs 10 riksdaler till svågern Nils i Sjögetorp för likstolen (avgift till prästen för begravningen) samt till ryttaren Lars Ljungkrans för likkistorna. Närvarande vid bouppteckningen var barnens morbroder Sven Persson i Lakarp och Nils Persson i Sjögetorp, gift med Karin, en syster till Ingrid.

Till förmyndare för deras efterlämnade fem omyndiga barn förordnades Bengt Nilsson i Forsby och Sven Persson i Lakarp. De var närmast dem i släktskap.

Vid sommaringet 1726 hade åklagaren yrkat ansvar på Per Svensson i Lakarp för att hans hustru Ingrid inte närvarit vid mantalsskrivningen. Per Svensson bevisade med attest av Knut i Holkaberg, Johan i Kärr och Östen i Porsarp att Ingrid legat dödssjuk då 1724 års mantalsskrivning skett och icke kunnat uppvisas. (Här är nog namnuppgifterna felaktiga eftersom Per Svenssons hustru hette Kerstin).

Vid sommaringet 1736 begärde Nils Jönsson i Börstabil ersättning av Per Svensson i Lakarp för att han fött Pers oxar över vintern. Nämnden tillfrågades om vad ungefär halva fodret över vintern kan vara värt, eftersom han för halva fodret nyttjat oxarna till höstbruk och något om våren. Nämnden svarade två daler silvermynt. Så fick det bli. Det fick han betala.

Vid hösttinget 1739 förekom ett mål mellan drängen Jöns Pärsson i Narbäck och gästgivaren Johan Berg i Holkaberg. Berg hade instämt Jöns Pärsson för att *denne visiterat hänglåsen till krogstugan vid landsvägen i Holkaberg och för att han tagit pengar för Bergs dräng*. Som Bergs vittnen hade kallats Jon Larsson i Öjan och hans hustru, som dock låg i barnsäng. Som Jöns Pärssons vittnen hade inkallats bland andra Sven i Lakarp. Sven Persson i Lakarp berättade att år 1738 hade han och flera andra hållit skjuts vid Holkaberg och var i krogstugan nere vid landsvägen.

Drängen Jöns Pärsson hade också varit där inne. Då hade Jöns tagit ett utanlås som legat i fönstret, och frågat om det var bra. Han hade också sagt

att han hade bra sådana som han köpt i Linde. Sedan hade de i mars igen varit där på hållskjuts tillsammans.

Då hade kvartermästare Berg kommit till dem inne i stugan på gästgivargården och frågat efter Jöns och begärde han skulle få tala med honom. Jöns svarade att det kan kvartermästaren få. Då hade kvartermästaren kallat honom för tjuv. Se mera om detta under Holkaberg.

Sivert Andersson ----, "överlöpare"
Helena Eriksdotter ----,
sonen Anders 1731

Sivert och Helena är kända endast genom födelseuppgiften 1731 då deras son föddes. De bodde endast kort tid i Lakarp. Vad begreppet överlöpare står för har jag ingen kunskap om. Jag gissar att det var någon från sydligare landskap, kanske från danska sidan, som kommit över till svensksidan.

Jonas Svensson ----, troligen bonde i Lakarp
Cecilia Persdotter ----,
Barn: Stina 1746-12-22,
Per 1747-02-21,
Stina 1749-03-01,

Jonas och Cecilia finns enligt kyrkoböckerna i Lakarp under några år i slutet av 1740-talet. Jag har inga uppgifter om deras bakgrund eller vart de tog vägen. Uppgifterna om födslarna i december 1746 och februari året där- efter kan inte stämma. Något årtal eller något annat är fel.

Jöns Svensson 1726-03-13, bonde
Margareta Persdotter (1722),
Barn: Maria 1754- - , död 10 veckor gammal
Ingrid 1755-10-29, död 1762

Jöns Svensson var son till bonden Sven Jönsson och hans hustru Ingrid Persdotter i Lakarp. Han gifte sig omkring 1753 med Margareta Persdotter. Hennes bakgrund är okänd. Någon vigselnotis har jag inte heller kunnat finna. Kanske hade hon sina rötter i Adelöv. Jöns dog 1756, 30 år gammal. Margareta Persdotter bodde kvar i Lakarp med sin dotter Ingrid.

I domböckerna kan vi läsa om hur Jöns Svenssons bröder ville få bort henne från Lakarp. Det ledde till många och långa rättegångar vid härads-tinget.

Lakarp brukades vid denna tid, efter Jöns Svenssons död, av Johan Svensson, gift med Nils Perssons änka, Karin Persdotter, se nedan. Han hade till vintertinget 1754 instämt sin svåger och gårdsgranne Sven Persson. Det gällde arvslotter, ägandet och brukandet av Lakarp. Det bodde således vid denna tid flera familjer i Lakarp. Här fanns flera Jöns Svensson och Johan Svensson. Det gör bilden svår att överblicka. Vi återgår så till Margareta Persdotter.

Vid vintertinget 1759 hade Israel Svensson instämt sin svägerska, änkan Margareta Persdotter. Han yrkade att hon skulle mottaga lösen för den del som hon på sin dotters vägnar ägde i Lakarp. Han yrkade också att hon skulle betala två års inestående skatterätt, vidare betala husröta samt flytta från Lakarp. Margareta Persdotter begärde att hon skulle få bo på undantag i Lakarp till dess att hennes avlidne mans syskon blivit myndiga och kunde ta lösen av varandra. I övrigt kunde hon visa kvitto från 1756 rörande skatterätten. Vidare yrkade hon ersättning för gjorda förbättringar på hus och hägnader.

Målet blev omfattande. Israel Svensson framhöll *att denna magra hemmansdel inte kunde tåla något undantag, varför Margareta Persdotter måtte ta lösen*. Hon ville inte gå med på detta utan yrkade att få vara kvar på hemmanet intill dess att samtliga av hennes avlidne mans syskon blivit myndiga och att hennes omyndiga dotter skulle få en förmyndare som kunde föra hennes talan i saken.

Under målets gång sålde Måns Svensson och Brita Svendsdotter sina andelar till brodern Israel Svensson, som därmed ägde fyra femtedelar av hemmanet. Häradsrätten ansåg nu att den omyndiga Ingrid Jönsdotter, dotter till Jöns Svensson och Margareta Persdotter, skulle förses med målsman. Till en sådan utsågs nämndemannen *välförståndige* Anders Jönsson i Fagerhult. Målet uppsköts därefter till nästa sommaring.

Vid målets fortsättning vid sommaringet 1759 yrkade målsmannen för den omyndiga Ingrid Jönsdotter, Anders Jönsson i Fagerhult, samt hennes moders nära frände, Jöns Svensson i Fröstorp, att på den omyndigas vägnar få *inbörda så nog uti hälften av skattehemmanet Lakarp*, att hon och hennes farbroder då får däruti lika stor del. Men skulle sådant bestridas och dragas i *vidlöftighet* förbehölls ersättning för rättegångskostnaderna.

Det konstaterades att Sven Persson, som inlöst detta $\frac{1}{4}$ hemman från Kronan, icke hade flera barn än nu varande huvudkäranden Israel Svensson och hans bröder, Måns, Per och Jöns samt en syster, Brita Svendsdotter. Ingrid Jönsdotter var sonen *Jönses* rättsinnehavare.

Det framhölls av nämndemännen Anders Johansson i Mark och Per Persson i Sväm att *hemmanet var av svaga villkor och beskaffenhet att omöjligt torde på fjärdedelen kunna sig försörja, ehuru detta räknas som skogsbohemman*. Slutligen ingavs å huvudkärandesidan åbon Johan Svensson i Lakarp ett utställt bevis att Margareta Persdotter *icke så alldeles tillbörligt och rätt skall sig vid gården förhålla*, vilken lades till handlingarna. På *Ingrid Jönsdotters vägnar deponerades därefter bördskillingen för hälften av halva skattehemmanet Lakarp, att farbrodern Israel Svensson och denna hans broderdel få häruti lika stor del, varvid de förklarade sig beredda till rätten också ingiva samma summa*. Bördsskillingen fick tills vidare stå under rättens vård och säkerhet.

Rätten konstaterade att Ingrid Jönsdotter hade lika stor rätt till hemmanet som Israel Svensson. Denne har påstått att hemmanet är så svagt att två åboar inte kan *vara besuttna*. Därför anser rätten att lottning bör ske om lösningsrätten om parterna inte själva komma överens härom. Målet uppsköts därefter till hösttinget 1759.

Den 13 augusti 1759 träffades en överenskommelse i Lakarp om att Margareta Persdotter skulle få ett undantag i Lakarp fram till dess att den omyndiga själv kan förfoga över sin andel i hemmanet. Denna överenskommelse upprättades skriftligen och undertecknades i Lakarp den 28 augusti 1759. Den undertecknades av Israel Svensson i Lakarp, Anders Jönsson i Fagerhult samt vittnena Erik Larsson i Öjan, Nils Larsson i Ruskilsby och Nils Olofsson i Byssakar i Habo socken.

Margareta Persdotter förekom vid tinget även i ett annat fall. Hon hade till vintertinget 1758 instämt förra gästgiverskan på Holkaberg, hustrun Anna Catharina Berg i Hårstorp, för tjuvabeskyllning.

För två eller tre år sedan hade man i Holkaberg en tid saknat några hårgarnspersedlar. Hustrun Bergs dåvarande man, Castensson, hade fått kännedom om att persedlarna skulle finnas i Lakarp hos Margareta Persdotters man, Jöns Svensson. Efter tillstånd av kronolänsmannen hade man rest dit och funnit persedlarna.

För grannsämjans skull hade överenskommit att Jöns skulle få behålla sakerna och i stället betala sex plåtar till Castensson.

Som vittnen till denna överenskommelse hördes Olof Larsson i Staffanstorp och Per Johansson i Kopparp. Hustrun Berg hade förgäves försökt att få ut dessa plåtar. Hon hade rest till Lakarp och skällde Margareta Persdotter för *tjuvkona* samt i närvaro av Elias Östensson i Porsarp börjat i alla rum söka efter sina persedlar. Hon hade funnit en dryckeskanna, två pigestop, en stump och ett betsel som hon sade tillhörde henne, dessutom en färdevagn, som hon lät spanna sina hästar för. Vagnen fick dock stanna kvar, efter att Margareta Persdotter förklarat sig vilja betala fyra plåtar.

Därefter förde hustru Berg de omnämnda persedlarna med sig därifrån. Margareta Persdotter sade sig i övrigt inte känna till någon tidigare överenskommelse om sex plåtar.

Nämnden förklarade sig för övrigt *icke veta annat om henne själv och hennes avlidne man än vad ärligt och gott är*. Rätten beviljade denna förlikning och stadfäste den. Dessutom utsatte rätten tio dalers vite för den som därefter understod sig att i berörda måtto förolämpa hustru Margareta Persdotter.

Hur gick det sedan för Margareta och hennes dotter Ingrid? De fick rätt att bo kvar i Lakarp. Det blev inte så långvarigt. Den 24 april 1762 avled Ingrid Jönsdotter i Lakarp.

Därefter blev det en ny tvist om huruvida Margareta skulle få bo kvar i Lakarp. Denna tvist kommer vi till längre fram.

Margareta Persdotter flyttade till Stora Krokek 1763 och gifte sig med bonden Per Johansson. Per dog den 25 november 1769 av ålderdom, 71 år gammal, Margareta Persdotter ingick 1771 nytt gifte, då med bonden Nils Andersson i Gräsberg.

Hon var då 49 år gammal och hon var 26 år äldre än sin nya man. Hon dog i Gräsberg 1808, 89 år gammal.

Sven Persson	(1706), bonde i Lakarp
Kerstin Jönsdotter	1714, (Persdotter, Larsdotter ?)
Barn: Jöns	1736-09-24, bonde i Lakarp
Gabriel	1738-04-15
Lars	1739-04-15, död (?)
Lars	1741-05-01
Ingrid	1743-09-08, g m Peter Svensson i Kopparp 1773
Anders	1744-, död 1746
Sara	1746-03-06,
Peter	1747-07-09, torpare på i L Krokeks ägor
Brita	1748-12-04

Sven var son till Per Svensson och hans hustru Kerstin i Lakarp, trodde jag förut. Föregående tingsprotokoll har dock ändrat på detta och därför har jag ingen uppfattning om Svens Perssons bakgrund. Ändå säger ett annat tingsprotokoll att han var son till Per Svensson.

Det är osäkert var han föddes. Någon födelseuppgift har inte kunnat anträffas. Det är osäkert huruvida Kerstin Jönsdotters namn är rätt återgivet. Det kan tolkas olika på olika ställen i kyrkoboken. De vigdes 1736 och då uppges han vara från Lakarp och hon från Porsarp. Hon kan kanske ha haft sina rötter i Porsarp men ändå är hennes bakgrund oklar. De har bott och brukat i Lakarp från 1736 och fram till hans död 1756, endast 50 år gammal. Hustrun Kerstin bodde kvar i Lakarp och dog 1774 av lungsdöd.

Fänriken och hejderidaren Jakob Magnus Retzell hade till sommaringet 1753 instämt ett 40-tal personer för det att de inte inställt sig till härads skall. Det var bland andra Eric Larsson i Öjan, dels för att ha uteblivit från härads skallet och dels för *uteblivet jaktnät* den 20-23 mars 1753. Erik Larsson uppgav sig ha varit sjuk och kunde därför inte delta. Hans son, Lars Eriksson, ungefär 16 år, hade glömt att ta nätet med sig.

Sven Persson i Lakarp som också uteblivit uppgav att han varit hindrad på grund av hjälpskjuts hos gästgivaren i Holkaberg som gällde Kongl Majt. Rusthållaren och gästgivaren Castenssoni Holkaberg hade samma förhinder. Alla tre slapp böta.

Bonden Bengt Nilsson i Forsby och Sven Persson i Lakarp vilka förordnats till förmyndare för sin avlidne svågers, Sven Jonssons i Lakarp, omyn-diga barn, anhöll vid sommaringet 1753 att Samuel Andersson i Kullagården förordnas i stället för Sven Persson

För eftersatt hjälpskjuts vid gästgivargården i Holkaberg hade gästgiva-ren Jakob Castensson vid vintertinget 1756 instämt bl.a. Per Persson och Jon Svensson i Lakarp. Vid sommaringet noterades att gästgivaren hade förlikts med Per i Lakarp rörande eftersatt hjälpskjuts.

Vid hösttinget 1758 granskades hållskjutsindragningen vid Ödeshögs och Holkabergs gästgivargårdar och blev därvid beslutat att Lakarp skulle hålla två hästar till gästgivargården i Holkaberg.

Bonden Johan Svensson (?) i Lakarp hade till vintertinget 1754 instämt sin svåger och gårdsgranne Sven Persson. Målet gällde en tvist om arvslotter och om ägandet och brukandet av Lakarp. Av anteckningarna i målet framgår att Johan Svenssons hustru Karin Persdotter var syster till Sven Persson. En annan syster till dem, Ingrid Persdotter, var gift med Sven Jönsson i Lakarp, vilka båda avled 1742. Målet blev uppskjutet flera gånger och avslutades vid sommartinget 1754. Både Johan och Sven använde sig av ombud. Hur utslaget blev har jag ingen uppgift om.

1) Nils Persson	1705, bonde, s t Per Jönsson i Sjögetorp
2) Johan Svensson	1736-09-24, s t Sven Persson i Lakarp
Karin Persdotter	----, d t Per Svensson i Lakarp
Barn: Ingeborg	1740
Karin	1745
Ingrid	1749
Katharina	1753-11-04,

Nils och Karin gifte sig 1734 och bodde fram till 1748 i Sjögetorp men flyttade då till Lakarp. Nils Persson dog 1751 och Karin gifte sig med Johan Svensson 1752. Enligt bouppteckningen efter Nils fanns 1751 tre barn i familjen, Per, Karin och Brita. Uppgifterna är motstridiga. Johan(Jöns) Svensson dog av bröstsjuka i Lakarp år 1800, 64 år gammal. Johan har ibland kallats för Jöns.

Bouppteckningen efter Nils Persson i Lakarp 1751 visade att han efterlämnat änkan Karin Persdotter samt tre barn, sonen Peter, döttrarna Brita och Maria. Tillgångarna uppgick till 376 riksdaler. Därifrån avgår bl. a. inestående barnarv till Sven Larssons efterlämnade barn i Ershult. Fordringar fanns hos Lars Svensson i Ershult 14, Jonas i Kråkeryd 14 riksdaler, Sven Persson i Lakarp 4 riksdaler, och hos ryttaren Lars Ljungkrans i Kopparp. Vittnen vid bouppteckningen den 20 juli 1751 var Måns Larsson i Öninge samt Jöns Nilsson i Kopparp.

Vid hösttinget 1773 dömdes Jöns Svensson i Lakarp till böter, dels för att han försummat ett uppborrdsmöte och dels för att han försummat ett upprop vid tinget.

Jöns Svensson i Lakarp hade sålt en häst till någon direktör Hoffberg men denne ansåg hästen så istadig att den inte kunde köras och återlämnade den och ville ha pengarna tillbaka. När han inte fått pengarna stämde Jöns Svensson inför hösttinget 1777. Jöns Svensson försvarade sig med att han själv köpt hästen av Nils Jönsson i Glasfall och lät hästköpet gå tillbaka till denne. Inför tinget betalades sålunda pengarna tillbaka och målet avskrevs.

Jöns hade ytterligare ett mål vid detta ting. Det var hustrun Maria Hansdotter på Munkeryds ägor som hade instämt honom.

Hon hade köpt en get av Jöns och hon hävdade att geten var sjuk redan vid köpet och den dog senare. Hon hade påtalat detta för Jöns dagen efter att hon fått geten till sig och ville häva köpet. Jöns menade att Maria inte nämnt något om detta förrän två veckor senare och tyckte sig då inte ha någon skyldighet att låta köpet återgå. Det var således åsikt mot åsikt. Maria Hans-

dotter anhöll då om uppskov med målet för att inkalla vittnen. Målet uppsköts.

Vid sommartinget 1778 stod parterna åter inför häradsrätten för att fortsätta målet. Efter någon överläggning kom då parterna överens om att upphäva rättegången. Maria Hansdotter i ett för allt skulle av Jöns erhålla 32 skillingar plus pengar för domslösen.

Vid vintertinget 1786 hade nämndemannen Jonas Jonsson i Erstorp instämt Jöns Svensson med anledning av en obetald auktionsskuld efter en auktion i Södra Bråten 1785. Skuldbeloppet var två riksdaler, nio skillingar och sex runstycken och Jöns vidgick sin skuld. Han ålades att betala.

Det är en förvirrande bild man får av ägarförhållanden och släktförhållanden i Lakarp under 1700-talet. Av uppgifterna i kyrkoböcker och domböcker blir man inte särskilt mycket klokare.

Här följer noteringar ur domboken från 1761 och några ting därefter. De gäller Jöns Svensson och Johan Svensson. Jag är osäker med tolkningen av dessa noteringar. Släktförhållandena är svåra att helt förstå. Jöns Svensson uppges där vara son till Sven Persson.

Vid vintertinget 1761 hade Jöns Svensson instämt bonden Johan Svensson i Klämmestorp, Jöns yrkade att Johan skulle uppsägas från bruket av Lakarp samt återta de skuldfordringar med återstående lösen som han också hade i hemmanet Lakarp. Johan Svensson svarade med återstämning och yrkade att uppsägningen var ogiltig intill dess Jöns Svensson först fullgjort brukskontraktet av den 5 februari 1759 och förskrivningen av den 1 i samma månad.

Detta var en tvist om rätten till Lakarp, släktingar emellan. Målet uppsköts men kunde ändå inte avgöras. Kallade vittnen inställde sig inte. Någon fortsättning av målet har jag inte funnit. Vi kan gissa att det blev förlikning. Men helt stilla blev det inte. Nya tvister uppkom.

Vid sommartinget 1762 uppkom en tvist rörande skjutshållningen vid gästgivargården i Holkaberg. Erik Larsson i Öjan hade återstämt gästgivaren och klagade över att gästgivaren själv skjutsade när vägarna var bra men vid dåligt väglag fick bönderna ställa upp. På detta sätt klagade också flera andra, bl.a. Peter Nilsson i Lakarp.

Vid hösttinget 1762 uppkom åter en tvist som rörde Johan Svensson och hans del i Lakarp. Då var det drängen Peter Svensson som försökte få Johan Svensson att sälja sin del.

Bakgrunden till tvisten var en affär mellan Peter Svenssons far, Sven Persson och Johan Svensson, svågrar emellan. Denna affär skedde ett eller ett och ett halvt år innan Sven Perssons död. Till vittnen på affären var Jöns Nilsson i Kopparp och Johan Svensson i Stava närvarande.

Vid vintertinget 1769 hade Jöns Svensson i Lakarp samt hans bröder Gabriel Svensson på Brodderyds ägor och Per Svensson i Sväm instämt deras svåger (systeman) Johan Svensson på Sjögården samt Jonas Jönsson i

Kråkeryd, de sistnämnda förmyndare för avlidne Sven Perssons omyndiga barn, och krävde redovisning av förmynderskapet.

Målet blottade också lite av inbördes oenigheter i syskonkretsen. Målet uppsköts till sommaringet. Då var Jöns ensam klagande. Bröderna Gabriel och Per hade uteblivit. Målet slutade i förlikning. Förmyndarna lämnade sina redovisningar och friades av rätten. Jöns Svensson övertog förmynderskapet för sina omyndiga syskon och därefter var målet avslutat.

Israel Svensson (1733), bonde i Lakarp
Karin Håkansdotter 1735-01-14,
Barn: Sven 1759-12-23, död 1760,
Håkan 1761-03-21, övertog föräldragården, se nedan
Maria 1764-03-23, g 1796 m änkl Jöns Månsson i Stava,
Sven 1767-01-11, g 1796 m änkl Jöns Månsson i Stava
Christina 1770-06-29, död av rödsot 1781
Lisa 1773-09-15,
Peter 1776-12-04,
Jöns 1779-08-25, död av rödsot 1781

Israel och Karin gifte sig 1759. Han var från Lakarp, son till Sven Jönsson och Ingrid Persdotter och sonson till Jöns Månsson i Lakarp. Hans födelsenotis har inte anträffats men domböckerna säger att han var son till dessa personer. Karin Håkansdotter var från Klämmestorp och dotter till Håkan Johansson och hans hustru Lisbet.

Israel och Karin bodde och brukade i Lakarp från 1759 och fram till 1789 då Israel dog av slag. Karin Håkansdotter dog av ålderdom 1806.

Bouppteckningen efter Israel Svensson visade att han efterlämnade hustrun, Katharina Håkansdotter samt fem barn, sönerna Håkan 28 år, Sven 21, Peter 12 och döttrarna Maja 25 och Lisa 4 år. De omyndiga barnens rätt bevakades av gästgivaren Peter Petersson i Holkaberg. Skulder fanns till rusthållaren Nils Jansson i Broby, gästgivaren Peter Petersson i Holkaberg, drängen Sven Isaksson i Kleven, rusthållaren Jonas Nilsson i Munkeryd, änkan Maria Persdotter i L Krokek, Sven Petersson i Hultsjö, Peter Mårtensson i Gränna, till den avlidnes broder Peter Svensson i Gottorp, till brodern Måns Svensson, nämndeman Peter Nilsson i Ödeshög, bonden Bengt Olofsson i Forsby och till drängen Hans i Gyllinge. Tillgångarna uppgick till 176 riksdaler, skulderna till 104.

Sonen Sven Israelsson avled i Munkeryd under sin drängtjänst där. Bouppteckningen efter honom upptog som arvtagare, hans moder, änkan Karin Håkansdotter i Lakarp, brodern och skattebonden Håkan Israelsson i Lakarp, brodern drängen Peter Israelsson i Stora Krokek, system Lisa Israelsdotter omyndig, system Maria Israelsdotter gift med skattebonden Jöns Månsson i Stora Krokek. Alla dessa var närvarande liksom Lisa Israelsdotters laga förmyndare Jonas Håkansson i Stava. Tillgångarna uppgick till 231 riksdaler.

År 1754 hade Samuel Andersson i Kullagården och Bengt Nilsson i Forsby instämt Sven Persson och Johan Svensson med den senares hustru Karin Persdotter. Detta hade de gjort i egenskap av förmyndare för avlidne Sven Jönssons i Lakarp omyndige barn samt myndiga sonen Jöns Svensson i Lakarp

Kravet var att de skulle visa laga åtkomst till en hälften av skattehemmanet Lakarp, eller den lösen som deras förfäder har utgivit. Dessutom yrkades ersättning för rättegångskostnaderna. Målet blev uppskjutet och återkom troligen inte.

Samma parter förekom även i ett annat mål vid samma ting. Målet gällde en förskrivning som Sven Jönsson i Lakarp gjort åt sin svärfader Per Svensson år 1724. Målet uppskjutet.

Vi har tidigare sett att Israel Svensson vid flera tillfällen instämt sin svägerska Margareta Persdotter till tinget för att få bort henne från Lakarp. De förliktes slutligen, men så inträffade det att Margaretas och Jöns Svenssons dotter, Ingrid Jönsdotter, innehavare av halva (av hälften) skattehemmanet Lakarp, avlidit. Hon dog 1762. Hon var Israels Svenssons brorsdotter. Därmed låg fältet öppet för en ny attack.

Till hösttinget 1762 instämde han Margareta Persdotter för att få bort henne från Lakarp. Margareta begärde att få vara kvar i Lakarp. Israel Svensson hävdade att det inte gick att försörja mer än en familj i Lakarp. Rätten föreställde honom om att tilldela Margareta något undantag, men Israel Svensson bestred detta och ville i stället lova en hedersam lösen i penningar och även betala till henne vad hon påkostat.

Rätten konstaterade att Israel inte ärver sin brorsdotter utan allt går till modern. *Rätten konstaterade också att hemmanet Lakarp var svagare än att modern, Margareta Persdotter på sin lilla del i hemmanet kunde vara besutten. Därför ansåg rätten att hon av sin svåger Israel Svensson borde efter laga värdering, mottaga lösen, om de inte på annat sätt kunde komma överens. Som vi förut sett flyttade Margareta till Stora Krokek.*

Israel Svensson blev vid vintertinget 1773 av teologie lektorn, magistern och kyrkoherden Almkvist i Ölmstad krävd på leverans av 10 tjug löv som de tidigare kommit överens om. Israel uppvisade då ett kvitto på att han några dagar före tinget levererat det begärda. Målet nedlades.

Det förekom flera dåliga skördeår, bl. a. a 1780-83 och 1785-86. År 1781 var ett år med höga dödstal. I Ödeshögs socken avled 97 människor, därav 28 i Stavabygden. Bland sjukdomar som då skördade flest offer var rödsot (39) och kikhosta (19).

På 1760-talet fanns i Lakarp en brukare eller arrendator som hette Anders Ängman. Han skymtar i några domboksnoteringar. I kyrkoböckerna är han inte nämnd. Det fanns en soldat i Äng som hette Ängman. Här nedan följer några Ängman-noteringar ur domböckerna.

Vid sommartinget 1763 hade bonden Per Johansson i Stora Krokek instämt brukaren Anders Ängman i Lakarp angående skuldfordran. Det avsåg

$\frac{3}{4}$ tunna havre som Ängmans kreatur hade ätit upp för Per Johanssons hustru då hon bodde i Lakarp, Margareta Persdotter. Ängman lovade att nästa höst leverera en halvspann havre.

Vid sommaringet 1763 förekom en tvist vid tinget rörande bruket av Lakarp, möjligen halva gården. Anders Ängman hade flyttat in i gården, troligen efter någon överenskommelse med drängen Jöns Svensson och då fått ett kontrakt att bruka gården i sex år. Ängman hade lånat ut 311 daler till Jöns Persson, varemot Ängman i stället för Jöns Svensson skulle tillträda hemmansbruket vid Lakarp. Övriga arvingar hade protesterat. Ängman förklarade sig beredd att vid laga fardag avträda hemmanet, bara han fick sin fordran återbetald.

Vid vintertinget 1765 hade bonden Anders Svensson i Lakarp efter stämning krävt drängen Jöns Svensson i Holkaberg betalning av någon skuld samt ränta och rättegångsersättning. Vid uppropet uppvisade Jöns Svensson en förskrivning daterad den 20 april 1761 på 311 daler $27 \frac{1}{3}$ silvermynt med föreskriven ränta som erkändes. Av dessa var 200 daler silvermynt betalda, så att bara 111 daler $27 \frac{1}{3}$ silvermynt återstod med ränta för hela den förstnämnda summan. Anders Svensson förklarade sig kunna lämna anstånd med sin fordran. Kan möjligen Anders Ängman vara densamme som Anders Svensson ?

Till sommaringet 1788 hade rusthållaren Johan Jönsson i Vallby instämt bonden Jöns Svensson i Lakarp ang. skuldfordran, 11 riksdaler 5 skillingar 4 runstycken. med stöd av skuldsedel. Svensson ålades att betala.

Drängen Sven Johansson i Hagen, Stora Åby, hade vid höstetinget 1789 instämt bonden Jöns Svensson i Lakarp om en skuld enligt förskrivning den 22 november 1788 om 16 riksdaler 32 skilling specie jämte ränta. Jöns Svensson erkände skulden och ålades av rätten att betala.

I ett annat mål vid samma ting hade Sven Johansson i Hagen instämt bonden Jöns Svensson och Karin Jönsdotter samt deras dotter Stina Jönsdotter i Lakarp. Han önskade återfå de gåvor som Stina Jönsdotter fått av honom under villkorligt äktenskapsavtal.

Det framkom att Sven Johansson fått äktenskapslöfte med Stina Jönsdotter. Ändå hade ingen trolovning skett. Hon av honom fått två förgyllda silverskedar, en psalmbok, ett par vita fingerhandskar, ett par röda muddar och två bomullskläden, allt till ett sammanlagt värde av två riksdaler och 26 skilling.

Dessutom hade Jöns Svensson och Karin Jönsdotter erhållit några mindre gåvor. Efter samtal inför rätta blev parterna överens att Sven Johansson tillät Stina Jönsdotter behålla ett par röda muddar och ett vitt bomullskläde. Stinas föräldrar befriades från återställandet av deras gåvor. De övriga persedlarna fick Sven Johansson återta. Därmed upphörde den tilltänkta äktenskapshandeln.

Efter uttagen stämning vid sommaringet 1790 fordrade änkan Maria Persdotter i Lilla Krokek fyra riksdaler specie av skattebonden Jöns Svensson i Lakarp under åberopande av förskrivning den 21 februari 1779 med

ränta och ersättning för rättegångskostnaderna. Hon åberopade ett så lydande skuldebrev:

Undertecknad tillstår mig vara skyldig till rusthållaren välförständig Sven Jönsson i Kopparp en summa stor 24 riksdaler 16 skillingar silvermynt eller 4 riksdaler 4 skillingar, vilka penningar jag utfäster mig vid påkommen plikt betala, med därpå löpande laga ränta a 6 procent, som intygas,

Lakarp den 21 februari 1779.

Jöns Svensson. Till vittnen underskriva Joh. Hedelius, Nils Nilsson i Börstebol.

Svaranden medgav denna förbindelse men uppgav att räntan för de fem första åren betalats. Detta ville inte Maria Persdotter. Jöns Svensson ålades av rätten att betala.

Skattebonden Nils Jönsson från Vendelstorp hade till vintertinget 1794 instämt bonden Jöns Svensson i Lakarp med yrkande att jämte ränta och rättegångsersättning utfå fem riksdaler i stöd av förskrivning. Denna hade utfärdats i Lakarp den 9 april 1790 och bevittnats av Måns Persson i Ingefrearp och David Persson i Kaxtorp. Svensson hävdade att han till Jönsson lämnat 1/4 tunna råg, vilket Jönsson omsider medgav. Rätten ålade Svensson att inom 14 dagar betala sin skuld.

Jöns Svensson	1736-09-24,
H Karin Jönsdotter	1739-
Barn: Annika	1767-06-17, död 1781-09-21 i rödsoten,
Katharina (Stina)	1771-12-19,
Brita	1774-10-01, död 1781-09-17

Jöns och Karin gifte sig 1764. Vigseln skedde i Adelöv. Han uppgavs vara från Lilla Krokek. Han var sannolikt son till Sven Persson och Kerstin Jönsdotter i Lakarp. Hennes bakgrund är inte helt klar, troligen var hon från Botilstorp.

De bodde och brukade i Lakarp, tillsammans med Israel Svensson och Katharina Håkansdotter. Det var något slag av sambruk, vilket för övrigt skett under större delen av 1700-talet i Lakarp. Hos dem bodde också hans mor, Kerstin Jönsdotter. I september 1781 dog två av deras döttrar i rödsoten.

Socknemannen Jöns Svensson från Lakarp avled den 16 juni 1799 av bröstsjuka, 64 år gammal. Karin Jönsdotter avled i Lakarp den 10 oktober 1808 av vattusot.

Johannes Larsson	1758-10-03 i Gränna, bonde
Stina Jönsdotter	1771-12-19, d t bonden Jöns Svensson i Lakarp
Peter	1796-03-02, död s å
Maria	1797-02-28,
Elin	1799-12-05,
Sven	1801-07-10 i Stora Smedstorp
Anna Stina	1810-07-08 i Porsarp

Johannes var sannolikt son till bonden Lars Larsson och hans hustru Elin Johansdotter i Högemålen i Gränna socken. Stina var dotter till bonden Jöns Svensson och hans hustru Karin Jönsdotter i Lakarp. De gifte sig 1793 och var sedan bönder i Lakarp fram till omkring år 1800, då Håkan Israelsson övertog Lakarp.

Johannes och Stina bodde sedan en tid i Stora Smedstorp och därefter i Porsarp. De flyttade sedan möjligen till Gränna socknen.

Torparen Magnus Larsson i Ödeshögs Skrapegård hade till sommaringet 1799 instämt bonden Johannes Larsson i Lakarp angående en skuldfordran på 80 riksdaler. Häradsrättens utslag blev att Johannes Larsson skulle inom en månad betala sin skuld jämte ränta.

Vi har nu klarat av 1700-talet och vi ser då att det i Lakarp under större delen av detta århundrade varit flera brukare samtidigt. Vi förstår då också att det måste ha legat nära till att bli skiftat på två gårdar. I de flesta andra byar i trakten skedde ett storskifte i slutet av 1700-talet.

Vi kan också konstatera att allt sedan Jöns Månsson 1689 kom till Lakarp har en och samma släkt brukat och bott i Lakarp. Jag har också sett någon anteckning om torpare på Lakarps ägor. Det är då troligast att det är den plats som senare blev ett torp, nämligen den del av markerna som ligger närmast Kopparps soldattorp.

Håkan Israelsson	1761-03-21, bonde i Lakarp ,
Sara Larsdotter	1774-11-14 i Adelöv, död av lungsot 1820
Barn: Israel	1798-06-09, gift och övertog föräldragården, se nedan
Lars	1800-03-29, se nedan
Stina	1802-07-22,
Anna Brita	1804-11-01, gift med torparen Peter Friberg
Katharina	1807-03-12,
Maja Lotta	1809-07-14, gift med Jonas Petersson i Hultsjö, Gränna
Christina	1812-03-18,
Anders Magnus	1816-04-30, död 1817, tvilling
Ingalisa	1816-04-13, död s å "

Håkan var son till Israel Svensson och Karin Håkansdotter i Lakarp. Sara var dotter till bonden Lars Larsson och hans hustru (Brita Eliadotter) från Björstorp i Adelövs socken. Håkan och Sara vigdes 1797 i Adelövs församling.

De bodde och brukade sedan i Lakarp där Håkan var ensam ägare. Sara dog 1820 av lungsot. Håkan Israelsson dog av ålderdom 1846, 85 år gammal, på sitt undantag i Lakarp.

Bouppteckning efter Sara Larsdotter hölls 29 maj 1820 i Lakarp. Det framgår att hon efterlämnade maken samt sju barn, Israel 22 år, Lars 20, Stina 17½, Anna Brita 15, Karin 12, Maja Lotta 10 och Kristina 8 år. Tillgångarna uppgavs till drygt 1950 riksdaler, därav 1333 riksdaler för fastigheten ½ mantal Lakarp.

Bland rubrikerna i bouppteckningen kan nämnas *Husgeråd i stugan, i västra stugan, i södra boden under, i södra överboden, i norra överboden, i norra underboden, i smedjan, Köre- och åkerredskap.*

Under köre- och åkerredskap nämndes tre färdevagnar, varav en sämre, en skogsvagn, en skjutskärra, två par skodda kälkar och tre par oskodda kälkar, en skodd ryss, en ny ärjekrok, en sämre krok, en åkervält, en träharv, två gödselbottnar. Under Hästar uppgavs en brun 5 år, en svart 13 år, ett brunt sto, ett sto Grålle. Under boskaps kreatur uppgavs ett par oxar, fem kor, tre kvigor, en fjolstut, vidare 10 får med och utan lamm, två baggar, två getabockar, en get med kidde, en sugga, en fårahund mm.

Bouppteckningen undertecknades av Håkan Israelsson och Israel Håkansson samt Sven Hansson i Munkeryd som god man, vidare av Lars Petersson och av Lantz i Stavreberg som boupptecknare.

Den 4 december 1846 hölls bouppteckning i Lakarp efter undantagsmannen Håkan Israelsson i Lakarp som avled den 3 december och efterlämnade sex barn och bröstarvingar. Det var sonen Israel i Lakarp, Lars boende någonstans i Stockholm, Anna Brita gift med Peter Friberg i Rossholmen, Maja Lotta gift med skatteman Jonas Petersson i Bollkälle i Adelöv, Kristin gift med Jonas Månsson i Kushult samt Karin 37 år gammal och ogift. Hennes rätt bevakades av rusthållaren Anders Magnus Petersson i Kopparp. Den frånvarande sonens rätt bevakades av Johan Petersson i Porsarp.

Under rubriken Den avlidnes gångkläder upptogs *en kappa, tre rockar, tre par byxor, en päls, sju västar, ett par strumpor, en hatt, en mössa, två rockar, ett par snösockor, 12 skjortor, ett par stövlar, fyra par skor, tobakspipa, tre halskläden, åtta kravatter, ett par vantar, handskar, en rörkäpp med pik, summa 13 riksdaler.* Bland tillgångarna fanns också utestående fordringar på 279 riksdaler.

Här kommer så några noteringar från bouppteckningen den 25 juli 1854 efter förre brukaren Lars Håkansson i Narbäck *som med döden avgått den 25 mars 1849 på Adolf Fredriks fattigförsörjningsanstalt i Stockholm enligt den 11 ds av pastor Ekdal meddelat bevis, och efterlämnade sonen Gustaf samt dottern Maria Kristina 18 år gammal, båda i tjänst i Stockholm. Sonen var nu närvarande. Dotterns rätt bevakades av hennes förmyndare, nämndemannen Anders Magnus Petersson i Stava.*

Den avlidnes svägerska Maja Lotta Petersdotter i Lakarp tillsades att uppgiva boets tillgångar emedan han senast vistades där, innan han begav sig till Stockholm. Tillgångarna upptog 1/80 mtl Lakarp som enligt arvskifte efter Lars Håkanssons syster Karin tillfallit honom och blivit sålt för 76 riksdaler 32 skilling. Lösören: i Sthlm efterlämnade den avlidne ej något. I Lakarp har han vid sin resa till Sthlm år 1844 lämnat åtskilligt av lösöre, men dessa gick förlorade vid den våldeld som härjade här år 1847. Kontanter i arvemedel efter systemen Karin uppgick till 44 riksdaler. Skulder till brodern Israel Håkansson i Lakarp uppgick till 35 riksdaler. Behållningen uppgick således till 85 riksdaler.

Denna bouppteckning efter Lars Håkansson rymmer mycket av sorglig historia. Jag har här försökt samla huvuddragen i Lars Håkanssons levnads-historia.

Lars Håkansson var son till Håkan Israelsson i Lakarp och bror till bon-den Israel Håkansson i Lakarp. Lars var först dräng på olika håll i bygden, bl. a. i Holkaberg och Ödeshögs Brännegård. I Ödeshög gifte han sig 1833 med änkan Sara Lena Persdotter. De fick två barn tillsammans, tvillingarna Gustaf och Maria Sofia 1836. Lars arrenderade först Brännegården, sedan en av gårdarna i Narbäck. Där dog Sara Lena i bröstfeber 1840. Lars flyttade 1842 med sina barn till Munkeryd.

Han var också en tid brukare i Hårstorp. Han förekommer flera gånger omnämnd i domböckerna, dels anklagad för slagsmål och dels i samband med skuldfordringar. Det var troligen så att alkohol var en stor del av Lars Håkanssons problem.

Efter hustruns död hade Lars Håkansson svårt att sköta sin ekonomi. Han kom på obestånd och avvek 1844 till Stockholm. Där dog han på Adolf Fredriks fattigförsörjning den 25 mars 1849. Barnen blev troligen utackor-derade i bygden. När de blivit vuxna flyttade även de till Stockholm. Se också under Munkeryd och Narbäck.

Bouppteckning hölls den 1 mars 1802 efter avlidna drängen Måns Svens-son i Lakarp. Kvarlåtenskapen uppgavs av hans brorson, Håkan Israelsson i Lakarp. Närvarande var även den avlidnes broder, Peter Svensson i Gottorp och system Brita Svendsdotter i Björknäs. Tillgångarna uppgick till drygt 200 riksdaler. Måns Svensson var ogift och hade förmodligen under senare år bott i Lakarp som dräng hos sin brorson, Håkan Israelsson.

Den 26 februari 1817 hölls bouppteckning i Lakarp efter pigan Maria Larsdotter i Lakarp. Hon var född i Vantekullen och avled 21 februari 1817. Hennes syskon var skattebonden Jonas Persson i Tuna, Åby socken, vidare bröderna Peter, Johan och Anders Perssöner i Stockholm, samt system Anna Persdotter, gift med torparen Johan Svensson i Lakarp. Deras rätt bevakades av rusthållaren Peter Hansson i Kopparp. Vi ser här en uppgift om att det fanns torpare på Lakarps ägor.

Under ett par omkring 1803 bodde i Lakarp, eller möjligen på Lakarps ägor, en familj, Måns Davidsson och Lena Håkansdotter. Han var son till bonden David Månsson i Åsarp i Gränna landsförsamling och hon var dotter till Håkan Persson och Sara Svendsdotter i Ravelsmarks Lillegård. Måns och Lena hade på 1790-talet ett torp på Stora Smedstorps ägor. Två av deras barn dog där i kopporna.

Från Stora Smedstorp flyttade de till Lakarp. Där dog ytterligare ett barn i kopporna. De bodde sedan en tid i Porsarp. Där dog också ett barn. Famil-jen bodde sedan på ett torp på Stavrebergs ägor, sedan på Lilla Krokeks ägor och slutligen bodde de i en backstuga på Sunnesjö ägor.

Där dog Lena 1828. Måns var då enligt husförhörslängden fattig och tiggde sig fram. Han dog 1835.

Israel Håkansson	1798-06-09, bonde,
Johan Andersson	1822-01-05, bonde,
Maja Lotta Persdotter	1814-06-10,
Barn: Christina Charlotta	1838-03-15, till Isgårda i Gränna socken
Karl Johan	1844-04-12, bonde i Sunneryd från 1866,

Israel och Maja Lotta gifte sig 1836. Han var son till Håkan Israelsson och Sara Larsdotter i Lakarp och Maja Lotta var dotter till Peter Månsson och Anna Stina Jönsdotter i Stora Krokek. De var sedan bönder i Lakarp. Israel Håkansson dog den 9 mars 1850 av bröstsjukdom. Maja Lotta gifte sig 1851 med Johan Andersson, född 1822, son till bonden Anders Jonsson och Kerstin Larsdotter i Boeryd, Gränna.

Vid sommaringet 1837 inskrevs i domboken lagfart för $\frac{1}{4}$ mtl Lakarp som Israel Håkansson och hans tillämnade hustru Maja Lotta Persdotter. Detta hade de enligt köpebrev den 30 mars 1836 för 1240 riksdaler banko köpt av Lars Håkansson och Peter Friberg och dennes hustru Anna Brita Håkansdotter.

Johan var under lång tid med i ledningen för missionsföreningen i Stava. Han var förmodligen en av dem som var med från början när Stava missionsförening bildades 1856. Hans namn är antecknat i Jönköpings Missionsförenings kassaböcker från 1865 och framåt. Det var han som från missionsföreningen i Stava betalade in bidragen eller medlemsavgifterna till Jönköpings Missionsförening.

Johan var också anlitad som bouppteckningsman och han var en tid nämndeman och åtnjöt stort förtroende i bygden. Från 1880 bodde han och hustrun på ett undantag på gården. Johan Andersson dog av hjärnfeber den 30 december 1887. Maja Lotta dog av ålderdom i Lakarp den 30 april 1896.

Den 5 februari 1847 brann stugan i Lakarp. Branden började mitt på dagen. Det upptäcktes då att det brann i taket. Orsaken till branden antogs vara en spricka i skorstensmuren. Huset värderades till 500 riksdaler och brands-todsersättning utbetalades med 480 riksdaler.

Den 22 maj 1848 förrättades bouppteckning efter ogifta pigan Katharina Håkansdotter från Lakarp som avled den 11 maj hos sin svåger, rusthållaren Peter Friberg i Bankaby. Som närmaste arvtagare antecknades brodern Israel Håkansson i Lakarp, systemn Anna Brita gift med ovannämnde Peter Friberg i Bankaby, systemn Maja Lotta, gift med Jonas Persson i Bollkälle i Adelövs socken, systemn Kristina, gift med Jonas Månsson i Kushult, *samt brodern Lars Håkansson som för omkring fyra år sedan begav sig till Stockholm.*

Men som inga brev kommit från honom är det obekant var han nu vistas. Han har två barn, vars laga förmyndare är bonden Anders Magnus Peters-

son i Stava, som gemensamt med ovannämnda syskon och arvtagare var närvarande. Bouppteckningen upptog en behållning av 296 riksdaler.

Bouppteckningen efter Israel Håkansson 1850 visade bl. a. att han efterlämnade änkan Maja Lotta Persdotter samt barnen Kristina och Karl Johan. Deras rätt bevakades av rusthållaren Peter Friberg i Bankaby. Bouppteckningen upprättades av Erik Nilsson i Holkaberg och Johan Samuelsson i Gyllinge.

Tillgångarna uppgick till 3556 riksdaler, därav ½ mtl Lakarp som förvärvats dels genom arv och dels genom köp av Israel Håkanssons syskon. Utestående fordringar uppgick till ca 800 rdr med lån till 30 personer. Från tillgångarna avgick skulder enligt 28 olika punkter. Skulderna uppgick till 2186 riksdaler, Behållning 1369 riksdaler.

Bouppteckningen 1888 efter f.d. nämndemannen Johan Andersson i Lakarp visade på tillgångar för 2353 kronor, skulder för 745, en behållning av 1609 kronor. Han efterlämnade hustrun Maja Lotta Petersdotter men inga barn och bröstarvingar. Han hade två bröder, Peter och Sven i Amerika, vidare avlidne brodern Johannes Anderssons fem barn samt system Stina Andersdotters fem barn, av dem tre söner i Stockholm och en dotter i Amerika. Deras rätt bevakades av hemmansägaren Anders Johansson i V Tuggarp.

I Stora Smedstorp hade Johan Andersson vidare en syster Anna Maria Andersdotter och i V Tuggarp en syster, Brita Andersdotter, gift med Anders Johansson i V Tuggarp.

Bouppteckningen efter änkan Maja Lotta Petersdotter i Lakarp 1896 visade att hon efterlämnade endast en bröstarvinge, sonen Karl Johan Israelsson. Tillgångarna upptogs till 168, skulderna till 140 kronor. Undertecknat av Jonas Peter Håkansson i Börstabil och Karl Sjöberg i Narbäck.

Kronolänsmannen, kommissarien Nelson hade till höstetinget 1842 instämt Israel Håkansson i Lakarp för att denne under stark torka vid midsommartiden i år upptänt eld. Han hade inte skött den bättre än att den utkommit och nedbränt en sädesåker. Utslaget blev 33 riksdaler i böter, eller fängelse vid vatten och bröd 23 dagar.

Vid höstetinget 1844 mål mellan Johan Andersson i Munkeryd och Johannes Johansson i Kopparp om husröteersättning. Yrkanden ställdes även mot Israel Håkansson i Lakarp och Gustaf Johansson i Narbäck.

Vid upprop av målet uppträdde alla parterna utom Israel Håkansson i Lakarp trots att han var närvarande i tingssalen. Då domhavanden frågade honom varför han höll sig undan då han hörde målet påropas *yttrade han pockande till ordföranden: "Jag kan väl komma fram då jag blir påkallad"*. Målet blev uppskjutet. Om fortsättningen har jag inga uppgifter.

Om sonen Karl Johan Israelsson kan nämnas att han 1866 gifte sig med Emilia Josefina Pantzar i Sunneryd och de övertog då hennes föräldragård. De ägde och brukade fortfarande Lakarp med hjälp av anställda.

Det kan tilläggas att i Lakarp också fanns pigor och drängar. Det är svårt att exakt ange antalet eftersom drängar och pigor flyttade, ibland efter ett år, ibland stannade de flera år. Under en femårsperiod fanns ett 10-tal pigor och drängar.

Johannes Jonsson	1801-10-03, torpare, från Kopparp 1844
Sara Lena Svensdotter	1811-07-26, från Sväm
Barn: Frans	1839-10-19, t Porsarp 1857
Maria Karolina	1842-07-10, gift med Anders Grek Grekkebo
Kristina Charlotta	1845-05-01, död 27/9 1857 i rödsotsepidemin
Emeli Augusta	1849-04-11, till Rogslösa 1872
Karl August	1852-11-26, till Stora Krokek 1870

Johannes Jonsson var son till torparen Jonas Hansson och Maja Hansdotter på Börstabols ägor. Sara Lena var dotter till torparen Sven Larsson vid Sväms bro och hans hustru Maja Stina Andersdotter. Johannes och Sara Lena tjänade dräng och piga i Lilla Krokek 1836, där de gifte sig.

De var först torpare på Börstabols ägor, sedan i Råby, sedan i Kopparp, varifrån de kom till Lakarp 1844.

Den 29 december 1843 skrevs ett kontrakt, där de fick ett torp på Lakarps ägor, på den s.k. Maden, belägen invid gränsen mot Kopparp och nära gränsen mot Kärr.

Där hade de rätt till byggnader och madodling. För detta skulle Israel Håkansson i Lakarp i årligt arrende skulle erhålla fem riksdaler, vilket skulle utgöras av dagsverken.

Torparen skulle vidare ha ett får för tre dagsverken och fri gång med en gris bland gårdens svin. Kontraktet undertecknades på Kopparps ägor den 29/12 1843, där de då bodde, och undertecknades av Israel Håkansson och Johannes Jonsson. Det bevittnades av Anders Magnus Petersson i Kopparp och av Gustaf Johansson i Narbäck.

Johannes var således torpare på Lakarps ägor. Med tiden tröt krafterna och Johannes står senare skriven som "inhyses i egen stuga". Johannes dog 1867. Han uppgavs då vara utfattig. Sara Lena uppges vara fattighjon. Hon bodde i Lakarp till sin död den 5 januari 1900.

Bouppteckningen den 27 maj 1867 efter Johannes Jönsson, *till hus på Lakarps ägor*, visade att han avled den 29 april 1867 och efterlämnade hustrun Sara Lena Svensdotter samt barnen Johan boende på Åskeryds ägor i Adelövs socken, Emilia f 1849, Karl 14 år, Maria myndig, Tillgångarna uppgick till 56 riksdaler, skulderna (begravningskostnader) 20 riksdaler, behållning 36 riksdaler.

Under åren 1866-1872 bodde Gustaf Jonsson med familj i Lakarp. Han står antecknad i husförhörslängden som ladugårdsarrendator. Under några år på 1870-talet bodde arbetaren Gustaf Alfred Svensson och hans hustru Hilda Johansdotter i Lakarp. De hade tre barn. Hilda var från Hårstorp, dotter till torparen Johannes Jonsson och hans hustru. Gustav var från Gränna-socknen.

Gustaf Alfred Svensson	1844-08-18 i Adelöv, arbetare,
h Hilda Matilda Johansdotter	1851-11-02, fr Hårstorp 72
Barn: - oä d Jenny Olivia	1871-12-11,
Karl Reinhold	1873-10-04
Gustaf Georg	1875-05-31, död 1875-06-27
Gustaf Georg	1876-06-20,
Oskar Rikard	1878-05-07,

Denna familj, Gustaf och Hilda och deras fem barn, bodde i Lakarp under sex år, från 1872 till 1878 då de flyttade till Porsarp. Hilda var från Kushult, oäkta dotter till pigan Johanna Johansdotter i Kushult. Gustaf var son till torparen Sven Johan Nilsson och Stina Larsdotter på torpet Branthälla under Fotsjö i Adelövs socken.

De gifte sig 1872 och kom samma år från Sunneryd till Lakarp. Vi kan anta att Gustaf var arbetare i Lakarp den tid då det drevs från Sunneryd.

Gustaf Karlsson	1871-01-25, bonde,
Jenny M Karlsdotter	1870-02-22,
Barn: Anna Viola	1894-05-20, g m Erik Johansson, bönder i Lakarp
Hildur Ottilia	1897-01-23, g m Gunnar Berg, bönder i Sunneryd

Gustaf var son till bonden Karl Johan Israelsson och hans hustru Emilia Pantzar i Sunneryd. Jenny var dotter till bonden Karl Edvard Gustavsson och hans hustru Johanna Andersdotter i Kopparp. Gustaf och Jenny gifte sig 1894. Gustaf står som ägare av halva gården i Lakarp från år 1892, då han flyttade dit från föräldrahemmet i Sunneryd. De flyttade tillbaka till Sunneryd före 1910. 1915 kom dottern Anna med sin make Erik till Lakarp.

Gustaf Adolf Nordström	1853-05-18 i Adelöv, statdräng
Matilda Johansdotter	1855-11-02 i Stora Åby
Barn: Karl Johan	1878-05-09 i Stora Åby
Anna Lovisa	1880-01-10,
Johannes David	1882-05-08,
Ester Matilda	1884-09-17,
Oskar Valfrid	1887-10-18

I Lakarp bodde under åren 1877-1887 en statdräng som hette Gustaf Nordström med sin hustru Matilda Johansdotter. Gustaf var son till torparen Johannes Nordström och Maja Petersdotter vid Sötåsa i Adelöv. Bakgrunden för Matilda Johansdotter är okänd. De hade fem barn. Familjen Nordström flyttade till Kopparp 1887. År 1896 flyttade de till Gränna.

Efter Nordströms kom en ny familj. Det var Otto Karlsson, son till Karl Johan Forsander i Staffanstorp, samt hans hustru Johanna Nilsson. De hade tre barn och bodde i Lakarp i fem år. De flyttade 1892 till Porsarp. Enligt uppgift från barnbarn till Otto bodde de alldeles utmed gränsen till Småland, vid Kärr, med ladugården i Gränna socken, enligt vad barnbarnen

berättat. Familjen flyttade senare till Visingsö där barnbarnen ännu finns kvar.

Karl August Johansson 1852-11-26, arbetare,
Fredrika V. Brandt 1851-02-18 i Stora Åby
Barn: Ernst Oskar Ludvig 1881-10-02,
Hilma Teresia 1883-09-12,
Selma Ottilia 1885-12-28,

Karl August var son till Johannes Jonsson och hans hustru Sara Lena Svendsdotter i Lakarp. Han gifte sig 1880 med Fredrika V Brandt och kom till Lakarp samma år. Fredrika Brandt hade möjligen sin bakgrund i Skramlan i Stora Åby. Familjen flyttade 1888 till Sunneryd där de arrenderade soldattorpet. De bodde därefter en tid i Gumby, varefter de flyttade till Stavreberg 1909, där de förvärvat en gård om 1/16 mantal

Erik Johansson 1887-12-03 i Adelöv, bonde i Lakarp
Anna Karlsson 1894-05-20, d t Gustaf Karlsson i Sunneryd (Lakarp)
Barn: Bengt 1915-11-02,
Torsten 1916-11-24, gift med Dagmar och bonde i Lakarp
Karl 1918-08-06,
Gösta 1920-09-14,
Sven 1922-03-28, smed i Ödeshög, g m Kerstin
Stig 1924-04-07, g m Sonja Malm och bosatt i Rök
Gulli 1928-06-29
Våge 1935-02-03, gift med Inga-Lill och bosatt i Ödeshög.

Erik och Anna gifte sig 1915 och övertog gården efter Annas föräldrar. Erik och Anna drev sedan gården fram till 1949 då gården övertogs av sonen Torsten. Anna och Erik flyttade då till Munkeryd.

Enligt boken Gods och gårdar från mitten av 1940-talet omfattade gården 51 hektar mark, därav 10,5 hektar åker. Mangårdsbyggnaden var sedan omkring år 1850 och inrymde 2 lägenheter. Ekonomibygnaderna var också från omkring 1850. På gården fanns 3 hästar och 15 nötkreatur.

Torsten Eriksson 1916-11-24, bonde i Lakarp
H Dagmar, f Johansson 1927-

Torsten och Dagmar övertog gården efter sitt giftermål 1949. Det kan nämnas att ladugården förstördes vid en brand omkring 1980. Torsten uppförde då en ny ladugård.

Efter att Torsten dog 1982 övertogs gården av sonen Bo Eriksson. Han hade kor kvar på gården fram till 1995. Numera förekommer enbart betesdjur. Åkrarna användes nu endast för vallodling. Bo Eriksson äger också en gård i grannbyn Kopparp, den s.k. Engblomsgården.

Detta är min berättelse om byn. Den har mest handlat om äldre tider. Om senare tid och nutid överlämnar jag till människorna i byn att själva berätta.

Jag har på liknande sätt skrivit om övriga byar i Stava-bygden samt en särskild berättelse om bygden.

Jönköping i juli 2009
Arne Ivarson